

Før stortingsvalget 2017 – dette er partiens forskningspolitikk

Samtlige stortingspartier har nå avholdt sine landsmøter, og vedtatt programmene de går til valg på i den neste stortingsperioden. Vi har oppsummert hva partiene mener om forskning, høyere utdanning og rettigheter i arbeidslivet.

Arbeiderpartiet

Arbeiderpartiet

Arbeiderpartiet har 55 stortingsrepresentanter og vedtok sitt nye partiprogram på landsmøtet 23. april: <https://www.arbeiderpartiet.no/om/veien-til-nytt-program/nytt-partiprogram-2017-2021/>

Forskning

Arbeiderpartiet vil videreføre treprosentmålet i forskningspolitikken og har som ambisjon at næringslivets utførte forskning og utvikling utgjør to prosent av BNP innen 2030. Ap vil også «utrede konkrete tiltak for å dempe søknadsbyråkrati og rapportering knyttet til de konkurranseutsatte arenaene i Norges forskningsråd». Forholdet mellom grunnbevilgninger og konkurransebaserte bevilgninger berøres ikke i Aps program. Ap mener Norge trenger «både de verdensledende forskningsmiljøene, de sterke profesjonsutdanningene og læresteder som leder an i regional utvikling, og mener finansieringen skal speile dette». Ap vil «sikre den akademiske friheten og bidra til at publiserte forskningsresultater er tilgjengelig for alle».

Ap har flere punkter knyttet til bedre samordning av forskningspolitikken, «på tvers av departementer, direktorater, organisasjoner og næringer». Ap vil innføre utviklingsavtaler med universitetene og høyskolene for å oppnå «mer strategisk utvikling, tettere samarbeid og en mer bevisst faglig arbeidsdeling i høyere utdanning». Ap vil også etablere et eget forskningsprogram for innovasjon og omstilling i offentlig sektor med spesielt fokus på hvordan vi organiserer gode kommunale tjenester. Ap foreslår å etablere en ordning med «Nærings-Postdoc».

Ap vil legge frem en prioriteringsliste for bygg og infrastruktur og gjøre dette til en del av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

Høyere utdanning

Ap vil etablere flere studieplasser, spesielt innen «realfag, IKT og andre strategiske fagområder for norsk arbeids- og samfunnsnivå». Flere læresteder bør opprette studietilbud på kveldstid og i helger. Ap vil innføre et nasjonalt meritteringssystem for god undervisning som stimulerer og fremdyrker god utdanningskvalitet, og legge til rette for digitalisering av flere undervisningstilbud ved universitetene.

Ap vil gjøre universiteter og høyskoler til en mer attraktiv karrierevei ved å ha en «aktiv likestillingspolitikk og redusere bruk av midlertidige ansettelser». Tjenestemannsloven skal endres for å forhindre midlertidighet, i tråd med forslaget som partene i arbeidslivet har utarbeidet.

Arbeidsliv

Ved et eventuelt regjeringsskifte vil Ap «raskt fjerne den generelle adgangen til midlertidige ansettelser». De vil verne om og videreutvikle den norske arbeidslivsmodellen gjennom et sterkt og

forpliktende trepartssamarbeid, og gjennomføre tiltak for å øke organisasjonsgraden i arbeidslivet – blant annet doble fagforeningsfradraget. Ap vil også styrke det lovfestede varslingsvernet.

Ap vil sikre arbeidstakernes «behov for vern, medvirkning og grunnleggende bedriftsdemokratiske prinsipper i ulike eierkonstruksjoner og sørge for at HMS-ansvar blir tydeligere plassert og ivaretatt i ulike eierkonstellasjoner». De vil også sørge for at «særlig sårbare grupper som unge, midlertidig ansatte og utenlandske arbeidere får tilstrekkelig opplæring i språk, arbeids- og sikkerhetskultur, og sammen med partene utforme tiltak som kan gi arbeids- og tjenesteinnvandrere grunnleggende kunnskaper om den norske arbeidslivsmodellen og om norsk fagbevegelse».

Ap vil legge om offentlig tjenstepensjon og offentlig AFP «slik at den blir tilpasset både folketrygden og privat AFP. Dette skal skje gjennom forhandlinger med de ansattes organisasjoner».

Høyre har 48 stortingsrepresentanter og vedtok nytt partiprogram på sitt landsmøte 12. mars 2017. <https://hoyre.no/politikk/program/>

Forskning

Høyres utgangspunkt er at de vil gjennomføre Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Høyre legger særlig vekt på at offentlig finansiert forskning skal ha høy kvalitet og vil «sikre at vitenskapelig kvalitet veier tyngre for offentlige investeringer i forskning» samt at «forskning som ikke leverer kvalitet eller mangler relevant formål, blir lagt ned».

Høyre ønsker «bedre arbeidsdeling mellom lærestedene, slik at utdannelsetilbudene forankres i sterke og forskningsaktive fagmiljøer». Høyre vil fordele mer av statstilskuddet til høyere utdanning gjennom konkurransearenaer basert på oppnådde resultater, blant annet ved å knytte økonomiske virkemidler til ordningen med utviklingsavtaler mellom staten og utdannelsesinstitusjonene. Videre vil Høyre styrke den offentlige forskningsinnsatsen ytterligere for å nå målet om at de totale forskningsinvesteringene skal utgjøre 3 prosent av BNP innen 2030, hvorav 2 prosent bør utgjøres av privatfinansiert forskning. De skriver også at de vil «gi forskningsinstitusjonene ressurser til å opprette flere vitenskapelige stillinger».

Høyre har flere punkter om økt samarbeid mellom forskning og næringsliv, blant annet gjennom SkatteFunn, Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) og andre næringsrettede programmer i Forskningsrådet. Høyre foreslår også å etablere et vitenskapelig rådgivende organ for regjeringen for å fremme utdanning og forskning av høy kvalitet og relevans på tvers av alle samfunnssektorer.

Høyere utdanning

Høyre vil «prioritere studietilbud som gir kompetanse Norge har særlig behov for i tiårene fremover», og nevner spesielt flere studieplasser innenfor digitalisering, informasjonsteknologi og andre IKT-fag. Høyre vil legge til rette for at utdanningsinstitusjonene kan ta i bruk supplerende inntaksformer som motivasjonsbrev, opptaksprøver og intervju.

Høyre skriver at «gratisprinsippet skal videreføres», men vil samtidig innføre «moderate skolepenger» for studenter fra land utenfor EØS-området.

Partiet vil arbeide for at universiteter og høyskoler samarbeider mer med det lokale arbeidslivet, blant annet ved å tilby mer arbeidspraksis under utdanningene.

Arbeidsliv

Høyre mener «det er en konkurransefordel med et likestilt arbeidsliv med høy organisasjonsgrad» og vil «videreutvikle den norske modellen».

Høyre mener «et trygt arbeidsliv må tilpasse seg endringer i jobbmønstre og familieliv» og ønsker derfor en «moderne, trygg og fleksibel arbeidsmiljølov». De vil «beholde fast ansettelse som hovedregel i arbeidslivet» og «arbeide for å redusere bruken av midlertidige stillinger i offentlig sektor». Samtidig skriver Høyre at de ønsker «en moderne arbeidsmiljølovgivning som sikrer trygghet for den enkelte og nødvendig fleksibilitet i organiseringen av det daglige arbeid». Dette utdypes ikke nærmere i programmet.

Høyre vil «beholde fagforeningsfradraget på dagens nivå for å sikre en høy organisasjonsgrad».

Høyre vil «fullføre gjennomføringen av pensjonsreformen i offentlig og privat sektor».

Fremskrittspartiet

Frp har 29 stortingsrepresentanter og vedtok sitt nye prinsipp- og handlingsprogram på landsmøtet 7. mai 2017: <https://files.acrobat.com/a/preview/d2da6958-c07c-422d-bacc-3967a9516bad>

Forskning

Frp mener det offentlige må ta større ansvar for forskning, og vil både øke basisbevilgningene og de offentlige bevilgningene til FoU. Grunnforskningen er et «fellesgode av stor betydning for samfunnet» og skal sikres tilstrekkelige ressurser og være fri og uavhengig. Grunnforskning skal finansieres av det offentlige. De offentlige bevilgningene må være «langsiktige og forutsigbare for å skape forskning som har høy kvalitet og er konkurransedyktig».

Frp mener Norge «som et moderne kunnskapssamfunn» må legge forholdene til rette for at forskningen blir til fordel for samfunnet som helhet. Frp er opptatt av å « redusere tiden det tar fra kunnskap foreligger til den implementeres i næringsliv og offentlig sektor». Frp mener også norsk forskning i større grad enn tidligere bør være internasjonalt rettet.

Frp mener «konkurranse fremmer kvalitet» og at det er positivt at konkurranse blir en «integret del av rammevilkårene for norske forskere». Tildeling av forskningsmidler skal også baseres på resultatmåling og prosjektevaluering. Samtidig må forskerne gis bedre og mer langsiktige vilkår, blant annet ved å tilby «konkurransedyktige vilkår for rekruttering til forskning». Frp vil forenkle byråkratiet rundt søknad om forskningsmidler.

Høyere utdanning

Frp vil «styrke finansieringen av universiteter og høyskoler». Frp mener universiteter og høyskoler må kombinere undervisning med forskning og ha nær kontakt med internasjonale institusjoner med høyt nivå på undervisning og forskning. Studentene bør aktivt ta del i forskningen ved

utdanningsinstitusjonene. Høyere læreinstitusjoner skal selv kunne bestemme sitt studietilbud og sin måte å organisere opplæringen på innenfor nasjonale krav og rammer, det gjelder også opptakskrav. Finansieringsordningene bør i større grad brukes til å styre de høyere utdanningsinstitusjonenes kapasitet, «for å styrke de utdanningene hvor arbeidslivet i størst grad etterspør kompetanse».

Frp vil finansiere utenlandske studieplasser for Norges beste studenter og sikre at «utenlandske studenter ikke skal ha særfordeler i norsk skole».

Arbeidsliv

Frp mener et sterkt trepartssamarbeid mellom arbeidsgiversiden, arbeidstakersiden og myndighetene «har vist seg å være vellykket for å sikre forutsigbare rammevilkår, nødvendig moderasjon og evne til omstilling». De «går inn for full organisasjons- og avtalefrihet og forholder seg til inngåtte avtaler i arbeidslivet», men mener også uorganiserte ansatte må ha lov til å fremforhandle egne avtaler med arbeidsgiver. De vil videre «justere det kollektive avtalesystemet da det ikke ivaretar nyansene i arbeidslivet, nyanser en lettest kan se og løse ved lokale forhandlinger». Frp mener den sentrale potten må reduseres for å kunne øke andelen til lokale forhandlinger.

Frp mener faste ansettelser skal være «utgangspunktet for å skape trygge arbeidsplasser», men mener også at midlertidige ansettelser «er en nødvendighet av forskjellige årsaker». Frp vil derfor «myke opp reglene for midlertidig ansettelse», «likestille uorganiserte og organiserte» og ha «fleksible arbeidstidsavtaler mellom arbeidstaker og arbeidsgiver». Frp vil også «liberalisere arbeidsmiljøloven slik at den sikrer arbeidslivet fleksible, men trygge rammer og gi rom for lokal tilpasning».

Frp mener det er uheldig at vi har fått forskjellige pensjonssystemer i privat og offentlig sektor, og vil endre de offentlige tjenstepensjonene slik at det blir «samsvar mellom pensjonssystemet i privat og offentlig sektor». Frp vil derfor fjerne samordning av tjenstepensjon og ytelser fra folketrygden i offentlig sektor.

Kristelig Folkeparti

Krf har 10 stortingsrepresentanter og vedtok sitt nye partiprogram på landsmøtet 30. april: <https://www.krf.no/globalassets/vedlegg/politiske-dokumenter/programkomiteens-forslag-til-stortingsprogram-2017-21---andreutkast.pdf>

Forskning

Krf mener at de samlede forskningsinvesteringene må ligge på 3 prosent av BNP innen 2030 og vil ha en årlig opptrappingsplan for å nå dette målet. For å nå dette målet er det særlig forskningen i regi av næringslivet som må økes. Tiltak Krf vil bruke for å øke forskningsinnsatsen i næringslivet er økt bruk og forbedring av SkatteFUNN, direkte finansiering av prosjekter, gaveforsterkningsordning, gaveprofessorater, sikring av nødvendig investeringskapital i verifiseringsfasen og økt bruk av offentlige og industrielle utviklingskontrakter.

Krf mener «en større andel av forskningen bør være frie midler» og at grunnforskningens andel «må styrkes». Krf vil sikre en mangfoldig og variert instituttsektor og vurdere om bedrifter med

høy FoU (forskning og utvikling) som SSB og Meteorologisk institutt bør regnes som en del av instituttsektoren. Krf vil opprette flere stipendiat-, post.doc.- og faste stillinger og vil «bevilge mer» til oppdatering av vitenskapelig utstyr.

Høyere utdanning

Krf er opptatt av at det fortsatt sikres studiemulighet i distriktene og at også profesjonsutdanninger må få mulighet til faglig utvikling gjennom finansieringssystemet. Krf vil ha en gjennomgang som sikrer en «faglig utvikling for de studiestedene som har profesjonsutdanninger og desentraliserte studier». Krf mener de ulike institusjonenes kompetanse og særpreg må videreføres og styrkes, og er opptatt av at ikke strukturendringene fører til en sentralisering av studietilbud og kompetansemiljøer.

Krf mener at universitetene «må ta større ansvar for innovasjon i nærings- og samfunnsnivå», og «bidra til at kunnskapen produseres og formidles på en effektiv måte til bruk i næringsutvikling». De vil stimulere til økt kommersialisering av forskningsresultater ved universiteter, høyskoler og andre forskningsmiljøer.

Krf mener videre at høyere utdanning «har altfor lite innslag av etikk og samfunnsansvar i sine studier». «I møte med korrupsjon, menneskehandel, barnarbeid og miljøkriminalitet trenger vi ansatte som har god etisk kompetanse, gode holdninger og kunnskap om kulturbygging», heter det i programmet. Krf foreslår derfor «etikk integrert i alle studieprogrammer i høyere utdanning» og at «relevante masterstudier skal ha eget kurs i CSR (corporate social responsibility) og samfunnsansvar».

Arbeidsliv

Krf vil styrke arbeidsmiljøloven «som en vernelov for arbeidstakerne» og en «troverdige rammelov som beskytter alle aktører i norsk arbeidsliv».

Krf er særlig opptatt av «et arbeidsliv som tar hensyn til livets ulike faser, og spesielt familielivet», fordi «familien er grunncellen i samfunnet». Krf ønsker at hovedregelen i norsk arbeidsliv fremdeles skal være ordinære faste ansettelser. Samtidig kan midlertidig ansettelse «være en viktig inngangsport til arbeidslivet for utsatte grupper som sliter med innpass i arbeidslivet». Krf mener dagens regelverk knyttet til bruk av midlertidig ansettelse er «godt innrammet», og vil følge opp at loven evalueres. Krf ønsker redusert bruk av midlertidighet i offentlig sektor, og mener særlig bruken i staten må ned.

Krf mener det er «gode grunner til å vurdere en omlegging av tjenstepensjonen i offentlig sektor til en ordning som i større grad bygger på prinsippene i alderspensjonen i folketrygden». Krf er også opptatt av at mange ideelle aktører har, eller har hatt, offentlige tjenstepensjonsordninger for sine ansatte og «har blitt pålagt offentlig-like tariffordninger for å få driftsavtaler med det offentlige». Krf mener myndighetene må sikre «at de ideelle organisasjonenes historiske pensjonskostnader dekkes» slik at de kan vinne frem i anbudsrunder.

Senterpartiet

Sp har 10 stortingsrepresentanter og vedtok sitt nye partiprogram på landsmøtet 26. mars 2017: [file:///ezone.no/ff\\$/brukere/lako ff/Senterpartiets%20program%202017-2021%20-%20obokm%C3%A5l.pdf](file:///ezone.no/ff$/brukere/lako%20ff/Senterpartiets%20program%202017-2021%20-%20obokm%C3%A5l.pdf)

Forskning

Senterpartiet har relativt liten omtale av forskningspolitikk i sitt program. De er opptatt av at forskningen må være «fri, kritisk og uavhengig» og at kontakten mellom forskningsmiljøene og samfunnet er «avgjørende for å sikre praktisk bruk av forskningsresultat i næringsutvikling, forvaltning og samfunnsutvikling»

Senterpartiet vil arbeide for at forskning og forskere får gode rammevilkår og at det blir iverksatt tiltak for å rekruttere til forskerstillinger. Senterpartiet vil styrke forskningsinnsatsen for å nå målet om at forskning skal utgjøre 3 pst av BNP innen 2030. De vil også «utvikle ordningene som bidrar til å utløse mer forskningsfinansiering fra næringslivet».

Høyere utdanning

Senterpartiet vektlegger verdien av desentralisert høyskoleutdanning, og ikke minst profesjonsfagene. Profesjonsfagene skal være «forskningsbaserte, praksisnære og ha fokus på arbeidslivets behov i regionen institusjonen er plassert i». Basisfinansieringen av UH-sektoren skal revideres og økes og resultatfinansieringen begrenses til temaer og områder som er «av særlig interesse for landet».

Sp vil integrere praksis og studentinvolvering sterkere i studieløpet. Studentene må i større grad få ta del i forsknings- og utviklingsarbeid underveis. Innovasjon og entreprenørskap må inngå som en naturlig del av studentenes hverdag. Undervisning må være like viktig som forskning for vitenskapelig ansatte. Ved ansettelse bør evne til god undervisning «veie svært tungt».

Senterpartiet vil også styrke norsk som fagspråk. Sp mener ansatte ved norske universiteter og høyskoler har «et særlig ansvar for å utvikle, vedlikeholde og formidle et godt norsk fagspråk».

Arbeidsliv

Også Senterpartiet ser verdien av den norske modellen, og vil utvikle norsk arbeidsliv « i samarbeid mellom myndigheter, arbeidsgivere og arbeidstakere». Samarbeidet skal bidra til «godt arbeidsmiljø, ubyråkratisk kommunikasjon og tillit mellom ledere, tillitsvalgte og arbeidstakere». Sp mener nedgangen i antallet fagorganiserte og mindre bruk av tariffavtaler undergraver dette samarbeidet.

Senterpartiet mener at «omfanget av midlertidige ansettelser er langt større enn behovet for å dekke opp arbeid av midlertidig karakter», og mener denne utviklingen må reverseres ved å innskrenke mulighetene for midlertidige ansettelser i arbeidsmiljøloven. Sp vil definere begrepene «fast ansatt» og «midlertidig ansatt» i arbeidsmiljøloven, slik at ansatte får forutsigbarhet for arbeidstid, lønn og stillingsvern.

Senterpartiet vil fullføre pensjonsreformen i offentlig sektor i samarbeid med organisasjonene i arbeidslivet.

Venstre

Venstre har ni stortingsrepresentanter og vedtok sitt nye stortingsvalgprogram på landsmøtet 2. april 2017: <https://www.venstre.no/assets/Stortingsvalgprogram-2017-web.pdf>

Forskning

Venstre mener vi bruker forskningsressursene for dårlig, og vil «spisse virkemidlene for å dyrke fram flere fremragende forskningsmiljøer». Samtidig vil de øke bevilgningene til forskning, og vil at mest mulig av forskningen i Norge skal finansieres gjennom frie bevilgninger og åpne nasjonale forskningsprogrammer. Både universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter skal gis økte basisbevilgninger.

Venstre er opptatt av at det skal bli mer attraktivt å forske. De ønsker «nye og forpliktende opptrappingsplaner for rekrutteringsstillinger», og vil redusere muligheten for bruk av midlertidige ansettelse – blant annet ved å gjøre det mulig med fast ansettelse i vitenskapelig stilling selv om man forsker i et eksternt finansiert forskningsprosjekt. Venstre vil også øke finansieringen av internasjonal nettverksbygging og utenlandsopphold for unge forskere, og rekruttere aktivt i egen PhD/post.doc–populasjon til faste forsknings- og universitetsstillinger.

For å sikre mer forskning og innovasjon i næringslivet, vil Venstre blant annet styrke SkatteFUNN-ordningen, ordningen med nærings-PhD og nærings-post.doc, og gi bedrifter større adgang til direkte fradrag for forskning og utvikling.

Høyere utdanning

Venstre vil jobbe for at denne strukturreformen «gjennomføres fullt ut», ved at undervisningsinstitusjonene må ta ut stordriftsfordelene ved sammenslåingene som er gjennomført, og at det må være en «reell arbeidsfordeling» mellom institusjonene.

Venstre vil stille krav til undervisningskvalitet for stipendiater, førsteamanuenser og professorer. Alle som underviser på universiteter og høyskoler skal ha «relevant kompetanse». Alle studenter skal ha «rett på veileder som følger dem gjennom hele studieløpet». Venstre vil revidere Samordna opptak for utdanning, blant annet ved å fjerne tilleggspoeng for virksomhet som ikke er studierelatert, og ved å la utdanningsinstitusjonene få bestemme inntakskriterier og inntakskrav til studiene i større grad. Studentene må få kunnskap om entreprenørskap og innovasjon i studieløpet.

Arbeidsliv

Også Venstre vektlegger at det nære samarbeidet mellom myndighetene og arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene skaper høy tillit i arbeidslivet. Venstre mener at et «moderne arbeidsmarked må legge til rette for at den enkelte kan få bruke sine evner og anlegg og veksle mellom rollene som arbeidstaker og det å drive sin egen virksomhet». Derfor må pensjonssystemet og andre offentlige stønader «bidra til at det lønner seg å jobbe og ikke er til hinder for å bytte sektor». Venstre vil reformere offentlige pensjonsordninger i tråd med pensjonsreformen og endringer i private pensjonsordninger, og avvikle det statlige bidraget til avtalefestet AFP. Arbeidstakerne skal gis incentiver for å jobbe lenger. Den alminnelige aldersgrensen i staten bør økes til 72 år, slik den er i privat og kommunal sektor.

Venstre mener «mye av arbeidslivet er preget av stor fleksibilitet», og at «skillet mellom arbeidstid og fritid blir mindre tydelig». Mange jobber lenge på usikre og midlertidige kontrakter. Venstre mener at regelverket må «reflektere disse endringene». Venstre vil blant annet innføre en nasjonal

innføre nasjonal minstelønn som virkemiddel for å motarbeide sosial dumping, utvide rammene for gjennomsnittsberegning av arbeidstid ved lokale avtaler, og åpne for mer fleksibilitet rundt kvelds- og nattarbeid, søndags- og helgearbeid. Venstre vil fjerne tjenestemannsloven og la arbeidsmiljøloven gjelde i staten for å gi ansatte i staten samme rett til fast stilling som andre arbeidstakere.

Sosialistisk Venstreparti

SV har i dag syv stortingsrepresentanter. SV vedtok sitt nye arbeidsprogram på landsmøtet 19. mars 2017. <https://www.sv.no/arbeidsprogram/>

Forskning

SV har ikke noe prosentmål for forskningsinnsats, men vil «bidra til å øke den samlede norske forskningsinnsatsen som andel av brutto nasjonalprodukt til det samme som andre industriland på sikt». SV vil ha økt grunnbevilgning til både universiteter, høyskoler og forskningsinstitutt, på bekostning av konkurransebasert forskning. SV vil også at en større del av de statlige forskningsmidlene går direkte til institusjonene.

Programmet har flere punkter om samarbeid mellom samfunn og forskning. Det er litt uklart hva de mener med at «høyere utdanningsinstitusjoner, forskningsinstitutter, arbeidslivet og de folkelige bevegelsene må i sterkere grad utveksle ønsker og melde inn behov».

SV mener forskningsresultater i størst mulig grad skal publiseres i åpne og tilgjengelige tidsskrifter, blant annet skal «alle kliniske studier registreres og de fullstendige metodene og resultatene skal publiseres».

Høyere utdanning

SV vil legge til rette for at de ulike utdanningsløpene «ivaretar sin særegenhet og styrkes på egne premisser». God undervisning skal være meritterende, både for den enkelte og for institusjonen. Undervisningen skal være forskningsbasert.

SV vil sikre «gratis, offentlig eide og drevne universiteter, høyskoler og fagskoler, men med muligheter for private tilbydere innenfor rammen av et lovverk som sikrer kvalitet og umuliggjør utbyttemisbruk». SV vil innføre et nytt opptakssystem med «alternative opptakskriterier». SV vil også støtte opprettelsen av «yrkesfaglig høyere utdanning, som et parallelt tilbud til det eksisterende universitets- og høyskoletilbudet».

SV mener rektor «som hovedregel» skal velges, ikke ansettes. Valg av ledere på lavere nivå og partssammensatte organer skal gjeninnføres. Eksterne styremedlemmer skal velges «fra et langt bredere sjikt av samfunnet enn i dag» og de ansatte skal ha styreflertall.

«Bruken av midlertidige stillinger i academia bør reduseres». Dette gjelder spesielt bruken av timelærerstillinger, midlertidige universitetslektorstillinger og «andre midlertidige undervisningsstillinger for å dekke permanente undervisningsbehov». For å styrke yngre forskeres karrieremuligheter og bedre kjønnsbalansen, mener SV frigjorte stillinger bør vurderes utlyst som førsteamanuensis i stedet for professor.

Arbeidsliv

SV vil reversere svekkelsene som ble gjort i arbeidsmiljøloven i 2015 og «styrke arbeidstakernes

vern ytterligere». Videre vil partiet «sikre en sterk tjenestemannslov som sikrer uavhengighet i statsforvaltningen og hindrer korrupsjon og vilkårlige oppsigelser». SV vil også opprette et eget varslerombud på nasjonalt nivå.

SV vil øke skattefradraget for fagforeningskontingent. SV skriver: «En sterkere fagbevegelse er viktig i et demokrati og et trygt arbeidsliv. SV vil gjøre det enklere å organisere seg».

SV vil arbeide for likelønn i arbeidslivet, blant annet ved at det fastsettes forpliktende likelønnsplaner i alle offentlige virksomheter. De vil også utvide rammene for lønnsoppgjørene i offentlig sektor gjennom en statlig likelønnsnett.

SV mener ansatte i offentlig sektor «skal ha gode pensjonsordninger», og mener at arbeidstakerne både i staten og kommunene skal ha reell forhandlings- og konfliktrett i spørsmålet om ny offentlig tjenestepensjon.

Miljøpartiet De Grønne

MDG har én stortingsrepresentant, og vedtok sitt nye program på landsmøtet 21. mai 2017: <https://www.mdg.no/program>

Forskning

MDG er svært opptatt av å styre forskningen mot satsinger som fremmer det grønne skiftet og som bidrar til innovasjon i næringer der Norge har «særlige konkurransefortrinn». MDG vil «satse på forskning som bidrar til det grønne skiftet og gjør samfunnet vårt varmere, klokere og bærekraftig». MDG vil flytte offentlige forskningsmidler fra oljeindustrien til innovasjon i grønne næringer, og stimulere til miljøvennlig omstilling i næringslivet ved å innføre en MiljøFUNN-ordning og styrke SkatteFUNN-ordningen. I tillegg vil de styrke samarbeidet mellom universitetene, lokale og regionale aktører om sosialt og grønt entreprenørskap gjennom egne innovasjonssentre. MDG poengterer at «forskningen ikke kan styres av samfunnsnytte og produktivitet alene». De vil derfor sikre «gode, langsiktige rammer» for forskningen slik at «kunnskapen forvaltes effektivt og godt». Samtidig vil de særlig belønne formidlingsaktiviteter utover publisering som tilgjengeliggjør forskning til befolkningen, ved å revidere tellekantsystemet.

MDG vil også «stimulere til et mer målrettet samarbeid mellom det offentlige og forskningsmiljøer» for å bidra til kunnskapsbaserte beslutningsprosesser. I forlengelsen av dette kan det legges til at MDG fremhever behovet for forskning i en rekke programkapitler. MDG ønsker også et «samarbeid med næringsliv og fagmiljøer om raskt å implementere ny kunnskap om aktuelle samfunnsutfordringer i utdanningssystemet». MDG vil fremme «økt bruk av rammeavtaler» til forskning for offentlig sektor.

MDG vil sikre «demokratisk tilgang på offentlig finansiert forskning» og sørge for at Nasjonale retningslinjer for åpen tilgang til forskningsresultater vedtas og igangsettes. Anonymiserte data og publikasjoner fra offentlig finansierte institusjoner skal være allment tilgjengelige. MDG vil videre at alle kliniske studier registreres og at metodene og resultatene tilgjengeliggjøres.

Høyere utdanning

De Grønne vil verne om gratisprinsippet og «alle sin tilgang til utdanning». De vil sikre profesjonsutdanningenes egenart gjennom å legge til rette for tett kontakt med praksisfeltet og aktuelle forskningsmiljøer. Det skal bli enklere for ansatte i profesjonsutdanninger å kombinere stillingen med arbeid i relevant bransje. Videre vil MDG «styrke friheten til universiteter og høyskoler ved å øke grunnbevilgningen og utjevne forskjeller i finansieringsordningen».

Arbeidsliv

MDG mener den norske modellen «har gitt oss et velfungerende arbeidsliv» og ønsker seg «aktive arbeidslivsorganisasjoner, en sterk arbeidsmiljølov og et godt samarbeid mellom partene i arbeidslivet og staten». De vil verne om grunnleggende rettigheter i arbeidslivet, som «fast ansettelse og innflytelse over eget arbeid», og «videreføre prinsippet om allmenngjøring av tariffavtaler». I tillegg vil de «praktisere prinsippet om lik lønn for arbeid av lik verdi og utrede ulike lønnsutjevningstiltak til fordel for kvinnedominerte yrker».

MDG vil gradvis redusere arbeidstiden fra 37 til 30 timer per uke, hvor redusert arbeidstid «i hovedsak erstatter reallønnsøkning». De vil også utvide den lovfestede retten til deltidsarbeid til å gjelde for flere arbeidstakere med omsorgsansvar, «eventuelt også andre grupper dersom det viser seg å være behov for det».

MDG vil gå i dialog med partene i arbeidslivet om vilkår for en mer fleksibel pensjonsalder «som innebærer at flere gis mulighet til å jobbe lenger enn dagens grense for ordinært stillingsvern».

Også en rekke partier utenfor Stortinget har avholdt sine landsmøter og vedtatt nytt program, de fire med størst oppslutning forrige Stortingsvalg var:

Rødt: <https://cdn.sanity.io/files/cvvjxa4t/production/7JCmC1dpjupPsBFkryZnsig7.pdf>

De Kristne: <http://dekristne.no/programmer/handlingsprogram/>

Pensjonistpartiet: http://www.pensjonistpartiet.no/images/HS/Web_2017/Prinsipp-og_handlingsprogram_2017-2021.pdf

Piratpartiet: <https://www.piratpartiet.no/kjerneprogrammet/>